Lieta Nr. C29835012
Nr. C-1775/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 31.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne

ar tiesas sēdes sekretāri A.Sargunu,

piedaloties atbildētājam /pers. A/,

2014.gada 17.martā atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu BIGBANK AS Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 26.novembrī BIGBANK AS Latvijas filiāle (pirms firmas maiņas – Balti Investeeringute Grupi Pank AS Latvijas filiāle) cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu, norādot, ka 2009.gada 2.martā pušu starpā ticis noslēgts aizdevuma līgums Nr.0900174/14ia, saskaņā ar kuru atbildētājam ticis izsniegts aizdevums Ls 1212,88 apmērā ar procentu likmi – 25,61% gadā, savukārt 2009.gada 4.decembrī puses parakstījušas aizdevuma līguma grozījumus, saskaņā ar kuriem atbildētājam ticis izsniegts papildu aizdevums Ls 399,97 apmērā ar procentu likmi – 35,61% gadā. Saskaņā ar minētā līguma Vispārējo noteikumu 5.3.punktu atbildētājs apņēmies par maksājuma grafikā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt prasītājai līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu, kuru prasītāja samazinājusi līdz pamatparāda apmēram.

2010.gada 30.martā pušu starpā tikusi noslēgta vienošanās par parāda dzēšanu, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2010.gada 15.aprīli, ik mēnesi līdz 15.datumam veikt maksājumus Ls 150 apmērā, kā arī vienoties ar prasītāju par turpmāku no aizdevuma līguma izrietošo saistību dzēšanu. 2010.gada 15.novembrī pušu starpā tikusi noslēgta vienošanās par parāda dzēšanu, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2010.gada 10.decembri, ik mēnesi līdz 10.datumam veikt maksājumus Ls 60 apmērā, kā arī vienoties ar prasītāju par turpmāku no aizdevuma līguma izrietošo saistību dzēšanu. Savukārt 2011.gada 28.jūnijā pušu starpā tikusi noslēgta vienošanās par parāda dzēšanu, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2011.gada 25.jūliju, ik mēnesi līdz 25.datumam veikt maksājumus Ls 100 apmērā, kā arī vienoties ar prasītāju par turpmāku no aizdevuma līguma izrietošo saistību dzēšanu. Minēto vienošanos izpildei atbildētājs bija veicis maksājumus par kopējo summu Ls 557 apmērā, kas tikuši novirzīti līgumsoda dzēšanai.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja pieļautais maksājumu veikšanas termiņa nokavējums pārsniedzis 30 dienas, prasītāja, pamatojoties uz līguma 4.1.1.apakšpunktu, pieprasījusi atbildētājam saistības izpildi pirms termiņa septiņu dienu laikā, 2012.gada 20.februārī nosūtot atbildētājam attiecīgu brīdinājumu, taču atbildētājs savas parādsaistības nebija izpildījis. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943. un 1945.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja parādu Ls 2229,92 apmērā, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 1113,36 apmērā, saskaņā ar aizdevuma līguma 5.3.punktu aprēķinātais līgumsods Ls 1113,36 apmērā un ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītie izdevumi Ls 3,20 apmērā, kā arī piedzīt samaksātos tiesas izdevumus. Tāpat prasītāja lūdz noteikt tai tiesības saņemt no atbildētāja 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

2012.gada 28.decembrī lietā tika saņemti atbildētāja /pers. A/ rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros cita starpā norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst, jo 2009.gada 2.marta aizdevuma līguma Nr.0900174/14ia noteikumi pušu starpā netika apspriesti, atbildētājs ar tiem nebija iepazinies, līdz ar to viņš nebija piekritis arī nesamērīgi lielam līgumsoda apmēram. Turklāt līguma noteikumi, pēc atbildētāja ieskata, neesot saprotami un izpildāmi, tos neesot iespējams izlasīt bez palīgierīcēm un virs tās noteikumu daļas, kurā ir atrunāts līgumsods, atrodas prasītājas pārstāvja paraksts un zīmoga nospiedums.

Prasītājas BIGBANK AS Latvijas filiāles pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. 2014.gada 17.martā lietā saņemts BIGBANK AS Latvijas filiāles pilnvarotās pārstāves /pers. E/ iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē. Iesniegumā arī norādīts, ka prasītāja prasību uztur pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem, jo pēc prasības celšanas atbildētājs neesot veicis nevienu maksājumu.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un uzskatīja, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu var izskatīt bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. A/ prasību neatzina, papildus paskaidrojot, ka 2008.gadā viņš bija aizņēmies no prasītājas Ls 1000, minētās saistības tika pildītas iespēju robežās, bet ņemot vērā to, ka atbildētāja ienākumu apmērs samazinājās, 2009.gada 2.martā pušu starpā tika noslēgts jauns aizdevuma līgums, kura saturā atbildētājs nebija iedziļinājies un kura noteikumus nebija izlasījis. Atbildētājs arī paskaidroja, ka pēc prasības celšanas viņš nebija veicis nevienu maksājumu parāda dzēšanai, jo viņš uzskata, ka, samaksājot prasītājai kopumā Ls 1645,24, saistības tika pilnībā izpildītas.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi atbildētāja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

No atbildētāja rakstveidā un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, ko apliecina arī atbildētāja iesniegtā 2008.gada 28.jūnija aizdevuma līguma Nr.0807558/47i kopija (lietas 49.lapa) un BIGBANK AS Latvijas filiāles 2012.gada 26.marta vēstules Nr.KF-12/45 kopija (lietas 48.lapa), izriet, ka 2008.gada 28.jūnijā AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" atbildētājam piešķīrusi aizdevumu Ls 1000 apmērā.

Savukārt no lietas materiālos esošā 2009.gada 2.marta aizdevuma līguma Nr.0900174/14ia ar 2009.gada 4.decembra grozījumiem (lietas 13.-15., 17.-20.lapa) redzams, ka Balti Investeeringute Grupi Pank AS Latvijas filiāle (pēc firmas maiņas – BIGBANK AS Latvijas filiāle) piešķīrusi atbildētājam aizdevumu Ls 1212,88 apmērā, kas 2009.gada 4.decembrī tika palielināts par Ls 399,97, ar kredīta atmaksas gala termiņu 2011.gada 15.jūlijā, veicot kredīta un procentu maksājumus atbilstoši līgumam pievienotajam maksājumu grafikam.

Saskaņā ar minēto līgumu piešķirtais aizdevums Ls 1212,88 apmērā tika ieskaitīts atbildētāja no aizdevuma līguma Nr.0807558/47i izrietošā parāda par labu AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" segšanai, ko apliecina lietas materiālos esošais 2009.gada 2.marta maksājuma uzdevums Nr.1820 (lietas 27.lapa), savukārt aizdevums Ls 399,97 apmērā tika ieskaitīts no aizdevuma līguma Nr.0900174/14ia izrietošā parāda segšanai, proti, aizdevuma lietošanas procentu Ls 303,77 apmērā un līgumsoda Ls 96,20 apmērā dzēšanai.

Saskaņā ar Civillikuma1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādītie saistību neizpildes iemesli, proti, ekonomiskā krīze, ienākumu samazinājums, ierobežotas iespējas gūt papildu ienākumus, ir apstākļi, kas liecina par saistību izpildīšanas grūtībām, taču tie nevar būt par pamatu līgumsaistību neizpildei vai atbildētāja atsvabināšanai no līguma izpildes.

Civillikuma 1828.pants paredz, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu izpildījumam vajadzīgs, lai saistības priekšmets būtu izpildīts pilnīgi. Tādēļ kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

No lietas materiālos esošās 2010.gada 30.marta vienošanās par parāda dzēšanu (lietas 21.-22.lapa) redzams, ka 2010.gada 30.martā starp BIGBANK AS Latvijas filiāli un atbildētāju tika noslēgta vienošanās, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2010.gada 15.aprīli, parāda dzēšanai veikt maksājumus Ls 150 apmērā mēnesī līdz katra mēneša 15.datumam, bet pēc minētā termiņa beigām mēneša laikā – vai nu samaksāt kreditoram parāda atlikušo daļu, vai nu noslēgt jaunu vienošanos ar kreditoru.

No 2010.gada 15.novembra vienošanās par parāda dzēšanu (lietas 23.-24.lapa) redzams, ka 2010.gada 15.novembrī pušu starpā tika noslēgta vienošanās, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2010.gada 10.decembri, parāda dzēšanai veikt maksājumus Ls 60 apmērā mēnesī līdz katra mēneša 10.datumam, bet pēc minētā termiņa beigām mēneša laikā – vai nu samaksāt kreditoram parāda atlikušo daļu, vai nu noslēgt jaunu vienošanos ar kreditoru.

No 2011.gada 28.jūnija vienošanās par parāda dzēšanu (lietas 25.-26.lapa) redzams, ka 2011.gada 28.jūnijā pušu starpā tika noslēgta vienošanās, saskaņā ar kuru atbildētājs apņēmies četru mēnešu laikā, sākot ar 2011.gada 25.jūliju, parāda dzēšanai veikt maksājumus Ls 100 apmērā mēnesī līdz katra mēneša 25.datumam, bet pēc minētā termiņa beigām mēneša laikā – vai nu samaksāt kreditoram parāda atlikušo daļu, vai nu noslēgt jaunu vienošanos ar kreditoru.

Saskaņā ar minēto vienošanos 5.1.punktu, ja atbildētājs neievēro vienošanās noteikto parāda segšanas kārtību, parāda piedziņa var tikt turpināta parastajā kārtībā.

Savukārt no lietas materiālos esošās 2012.gada 20.februāra brīdinājuma kopijas (lietas 28.lapa) redzams, ka prasītāja, pamatojoties uz 2009.gada 2.marta aizdevuma līguma Nr.0900174/14ia 4.1.1.apakšpunktu, vienpusēji atkāpusies no minētā līguma un pieprasījusi atbildētājam septiņu dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas izpildīt no līguma izrietošās saistības.

Minētais brīdinājums atbildētājam tika nosūtīts ierakstītā sūtījumā 2012.gada 20.februārī, ko apliecina lietas materiālos esošā pasta iestādē nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta kopija (lietas 29.-31.lapa).

No prasības pieteikuma, kā arī lietas materiālos esošā 2012.gada 16.novembra parāda aprēķina un veikto maksājumu saraksta (lietas 10.-11., 12.lapa) izriet, ka atbildētājs nav atmaksājis prasītājai viņam izsniegto aizdevumu Ls 1113,36 apmērā.

Lietā nav strīda par to, ka konkrētajā tiesiskajā situācijā atbildētājs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstams par patērētāju, taču apstāklis, ka atbildētājs pirms līgumu parakstīšanas nebija tos izlasījis vai arī nebija iedziļinājies to saturā, kā tiesas sēdē paskaidroja pats atbildētājs, pēc tiesas ieskata, nav atzīstams par pamatu līgumu noteikumu atzīšanai par netaisnīgiem. Turklāt tiesa uzskata, ka līguma nelasīšana nedrīkst ietekmēt civiltiesisko attiecību stabilitāti.

Izvērtējot atbildētāja rakstveidā un tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka nav pamata apšaubīt prasītājas norādītā piedzenamās pamatsummas apmēra pareizību, jo puses, parakstot aizdevuma līguma Nr.0900174/14ia grozījumus, fiksējušas neatmaksātā aizdevuma pamatsummas apmēru uz 2009.gada 4.decembri – Ls 1584,32, no kuriem Ls 470,96 tika segti no atbildētāja laikā no 2011.gada februāra līdz 2011.gada novembrim veiktajiem maksājumiem.

Minēto apliecina arī atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem pievienotā BIGBANK AS Latvijas filiāles 2012.gada 26.marta vēstules Nr.KF-12/45 kopija, no kuras turklāt izriet, ka prasītāja bija saņēmusi no atbildētāja maksājumus par kopējo summu Ls 1645,24 apmērā, taču no tās tika segti blakus prasījumi (komisijas maksa, aizdevuma lietošanas procenti un līgumsods), tāpēc atbildētāja viedoklis, ka viņš ir pilnībā samaksājis saņemto aizdevumu, nav pamatots, jo tas ir pretrunā ar lietas izskatīšanas gaitā konstatētajiem lietas faktiskajiem apstākļiem un lietas materiālos esošajiem pierādījumiem. Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka atbildētājam nebija pietiekama pamata šaubīties par saistības pastāvēšanu un tās apmēru.

Saskaņā ar aizdevuma līguma Vispārējo noteikumu 5.6.punktu atbildētājs apņēmies atlīdzināt prasītājai ar brīdinājumu un atgādinājumu par līguma noteikumu pārkāpšanu nosūtīšanu saistītos izdevumus atbilstoši spēka esošajam cenrādim. Savukārt saskaņā ar BIGBANK AS Latvijas filiāles 2011.gada 20.septembrī apstiprināto cenrādi (lietas 32.-33.lapa) ar atgādinājuma nosūtīšanu saistītie izdevumi ir Ls 3,20.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma Vispārējo noteikumu 5.3.punktu par maksājumu grafikā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Izvērtējot lietas materiālos esošo 2012.gada 16.novembra parāda aprēķinu, tiesa secina, ka prasītājai ir tiesības saņemt par laiku no 2009.gada 5.decembra līdz 2010.gada 29.martam un no 2010.gada 16.jūlija līdz 2010.gada 14.novembrim aprēķināto līgumsodu par kopējo summu Ls 1113,36 apmērā, kas, pēc tiesas ieskata, konkrētajā gadījumā ir taisnīgs un samērīgs līgumsoda apmērs par atbildētāja pieļauto saistību neizpildes raksturu un ilgumu, ievērojot arī to, ka līgumsods ir aprobežots līdz pamatparāda apmēram.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta pirmo daļu *euro* ieviešana neietekmē līgumu un citu tiesisko instrumentu nepārtrauktību. Atsauces uz latiem tiesiskajos instrumentos, kas pastāv dienā pirms *euro* ieviešanas dienas, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, ir uzskatāmas par atsaucēm uz *euro*, ievērojot Eiropas Savienības Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Tādejādi parāda apmērs pārrēķināms no latiem uz *euro* atbilstoši neatsaucami fiksētajam *euro* maiņas kursam (1 EUR = 0,702804 LVL).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja /pers. A/ par labu prasītājai BIGBANK AS Latvijas filiālei piedzenama saskaņā ar 2009.gada 2.marta aizdevuma līgumu Nr.0900174/14ia (ar 2009.gada 4.decembra grozījumiem) neatmaksātā aizdevuma summa Ls 1113,36 jeb 1584,17 EUR apmērā, ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītie izdevumi Ls 3,20 jeb 4,55 EUR apmērā, līgumsods Ls 1113,36 jeb 1584,17 EUR apmērā par laiku no 2009.gada 5.decembra līdz 2010.gada 29.martam un no 2010.gada 16.jūlija līdz 2010.gada 14.novembrim, kopā Ls 2229,92 jeb 3172,89 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami šādi tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva Ls 180,75 jeb 257,18 EUR apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu Ls 3,30 jeb 4,70 EUR apmērā, kopā piedzenot Ls 184,05 jeb 261,88 EUR.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda (Ls 1113,36 jeb 1584,17 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 232.panta pirmo daļu, ja, izskatot lietu, konstatēti apstākļi, kas liecina par iespējamu likuma pārkāpumu, tiesa ir tiesīga pieņemt blakus lēmumu, ko nosūta attiecīgajai iestādei.

Tiesa lietas izskatīšanas gaitā nav saskatījusi pamatu blakus lēmuma pieņemšanai, taču atbildētājam nav liegta iespēja pašam vērsties attiecīgajās tiesībsargājošajās iestādēs ar lūgumu pārbaudīt apstākļus, kas, pēc atbildētāja ieskata, liecina par iespējamu likuma pārkāpumu prasītājas darbībā.

Vienlaikus tiesa izskaidro atbildētājam, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 206.panta pirmo daļu tiesa, kas taisījusi spriedumu lietā, ir

tiesīga pēc lietas dalībnieka pieteikuma, ievērojot pušu mantisko stāvokli, bērnu tiesības vai citus apstākļus, pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu. [..]

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 204.[1] pantu, 250.[27] panta otro un astoto daļu, tiesa

nosprieda:

maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu BIGBANK AS Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103200513, AS „Swedbank" esošais norēķinu konts Nr.LV08HABA0551023395885, neatmaksāto aizdevuma summu 1584,17 EUR apmērā, ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītos izdevumus 4,55 EUR apmērā, līgumsodu 1584,17 EUR apmērā par laiku no 2009.gada 5.decembra līdz 2010.gada 29.martam un no 2010.gada 16.jūlija līdz 2010.gada 14.novembrim un samaksātos tiesas izdevumus 261,88 EUR apmērā, kopā piedzenot 3434,77 EUR (trīs tūkstoši četri simti trīsdesmit četri *euro* un 77 centi).

Noteikt BIGBANK AS Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103200513, tiesības saņemt no atbildētāja 6% (sešus procentus) gadā no piespriestā nesamaksātā pamatparāda (1584,17 EUR) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Mikulāne